

os meū i laudē et gloriā grē tue. Qui posuisti
fiminū mari vbo p̄cepti tui. pone etiā fiminū
cordi meo p̄grāz tuā. vt nō declinet ad dexte
ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
aquā in deserto tribuisti p̄p̄o nō credēti. s̄ cō
tradidisti. dona mihi cōpūctionē. et oculis meis
lachrymas. vt desleā dieb; ac noctib; dies vi
te mee. cū humilitate et charitate. et puritate
cordis. Appropiet orō mea i p̄spectu tuo dñe.
dona mihi finonē sc̄m. vt tibi offerā manipu
lum p̄fessiois mee repletū. et dicā gloriā ei. qui
mihi h; tribuit. vt ei etiā ego offerā q̄d ab eo p̄
cepi. et adorē eū. qui mihi tāta largit; ē. Exau
di dñe orōnē sui tui. qui es sup oīa b̄ndict; in
seclā. seculor; Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpū
ctione cordis. Liber p̄mus explicat.

Incipit liber secundus eiusdē. de eadem cō
pūctione.

Ca. I. Inuitās nos ad cōpūctionē et do
cens quō ad illā pueniā. p̄hibēs q; negligētī
am ac pusillanimitatē et exhortās vt dñm iuo
cem; fiducialit; ei futam; / corda n̄ra sancti
ficem; / nob iuicē ignoscām; / atq; de p̄fectiōe
n̄ra nō p̄sumām; / pulchre tandē monachum
agro seminato compans.

Venite charissi

mi mihi. venite p̄fēs ac f̄res grex
saluatoris electi. venite negociemur
quā ad usq; nūdine celebrantur
Replete lachrymis oculos v̄ros. et ianue cor
dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
ad inuicē. et cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re
gno ac paradiso. Sensum bonū assumite. et p̄ri
nus negocia frena p̄tēpnet. Nemo p̄ segnitā
em relaxet. neq; i pusillanimitatē veniēs ex
pauescat. Neq; p̄timeſcat aliquis neq; vereā
tur. s̄ p̄roni vel ip̄robe iuocem; dñm n̄m. et
p̄stant futiam; saluatori n̄ro. et p̄festinātes q̄
sc̄ificem; corda n̄ra p̄p̄ sp̄m̄ sc̄m. Cōspirem;
ad inuicē et obsecrem; / ignoscām; alterutru;
in toto corde n̄ro. Serui em; sum; qui sine mē
dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob. nisi di
miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
nec p̄ v̄r celestis dimittet vob delicta v̄ra. Et
p̄ sc̄os ap̄los suos indicauit nob. q̄tiēs fratri
remittere oporteat. dicēte petro. Quoties si
peccauerit in me frat me; indulgēā ei. vsq; se
pties. At illi dñs. Nō dico tibi septies. s̄ septu
agies septies. Nos x̄o in̄r dū nec tertio i die. i

uicē ignoscim;. Obsecro vos charissimi mi
hi. et suppliciter rogo o amici mei. vigilate i hoc
breui tpe. i hac v̄ndecia hora p̄tēdite. Jā em;
vespa appropinquauit. et cū glia mltā remune
rator adueniet. reddere vnicuiq; s̄m opa ei;

Attēdite vob. ne quis emēdatiorē vitā exer
ceat. et q̄si p̄ndēs et negligēs imēsam ei; remu
nerationē amittat. Silis autē ē monach; agro
semiato. qui cū rore et ibrib; p̄suevit exerceri
et fructificare fructū iusticie et leticie. Cū autē
ad suū fructū puenit. maiorē igerit curam
agricole. Sollicit; em; pugilat et timet ne sa
ta sua aut repentin; grādo aut cāpor; iumen
ta subuertat. Ita et monachus quā ad usq; i hoc
corpe deget. quā die sollicit; curā adhibeat. p̄
imortalitate vite sue. et p̄ negligentia iuanuz
accurrisse inueniā. Gaudiū et leticia agrico
le ē. q̄n mēsem suā cōgregat. et labor; p̄mia su
erit assecut;. Eodē modo letabunt angeli dī
in celis. q̄n quis metuēs deū cursum. p̄p̄rium
p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi
tate p̄stitit. epulā atq; exultat. et monach;
cū in horrea fuerit posit;. i in māsionē et ne vi
te. p̄festim ascendant diuicie eius ad celum.

Ca. II. Excitās nos ad vigilatiā in belli
certamine. x̄tutēq; n̄ram. p̄solās ex x̄tute dñi
qui ē agonista n̄r. atq; exhortās ad mutuum
adiutoriū. vt sic in vnū inuicē cōspirātes adū
sariū n̄m p̄fundam; ac supem; et deū honori
ficem;. Et ob h; cōmēdās multitudinē mona
chorū simul deo militantū. multis reb; tam
multitudinem monachor; q̄ singulos mona
chos compando.

Vigilemus di

lectissimi mihi. vigilem; donec in
bello p̄stituti sum;. et p̄tra diabolū
dimicem;. Pugna quidē ei; i p̄mptu ē. ip̄e at
ifirm; existit ac debil; n̄r at dñs et agonitheta
qui ē rex regū his qui alacrit; dimicauerit et x̄
tutē p̄stat. et coronā imarcessibilē. Quēadmo
dū ei puluis a vehemētia vēri sp̄git et ip̄ugē
ita et adūsari; n̄r ad nihilū rediget; q̄n vox n̄ra
i di laudib; p̄sonat. et ofones n̄re plene lachry
mis dñō exhibēt. Nemo q̄ segnit; agat nec tie
at. s̄ is q̄ fort; ē infirmiorē adiuuare festinet. et
q̄ alacer ē. pusillanimitē p̄folet. Qui abstinēs ē
iordinatū et ibonestū i crepet et obiurget. Sic
em; inuicē p̄spirātes et pariter triūphātes. cō
culcatorē n̄m p̄fundim;. et dñm n̄m q̄ i celis
ē honorificem;. Sc̄i q̄ angeli in nos letant;. et
q̄ vidēt nos et audiūt de nob edificant;. Pa
B 3

radix fructibus leticie ac varijs floribus plena
 multitudo est monachorum in idipsum adornata
 in dilectione dei. Quasi fons bonus et aqua ex
 undantibus multitudinem arborum irrigans multi
 tudo est monachorum in idipsum psalmodiarum cursu
 carum lachrymis irrigati. Sic civitas murata
 et munitio circumseptis multitudo est mona
 chorum in idipsum alterutrum spirantes in dilecti
 one dei. Diadema pretium lapidibus preciosis et
 splendentibus margaritis multitudo est monachorum
 in idipsum in omni opere bonum ornata. Fauis re
 plera regalibus opibus multitudo est monachorum
 in idipsum plena domini charitate. Oliua speciosa
 ac fertilis multitudo est monachorum in idipsum
 confirmata in dilectione dei. Imago regalis ha
 bens admirabilem historiam ex omnibus electis coloribus
 et floribus varietate depicta multitudo est
 monachorum in idipsum diuersis virtutibus adorna
 ta. Castra sanctorum angelorum multitudo est mo
 nachorum habitans in idipsum mentem suam spiritibus
 ad deum. Sic mel et fauis ori applicat sic ratio
 fratris cum charitate et humilitate ad proximum
 suum. Sic aqua sitiendi in estu sic fimo psolans fra
 trem in tribulatione eius. Sic qui cadenti porrigit
 manum et erigit eum ita et fimo vite et psolationis
 erigit seque aiam ac pusillam. Sic fata les
 ta et electa et bona in terra culta et optata sic in
 animo monachi cogitationes bone et viles. Si
 cut alligatura bona et fortis in edificio ita in
 corde monachi magnanimitas. Sic lapis
 lucida in loco tenebroso refulgens sic mona
 chus mente sobria et corde vigilanti in tpe psal
 modie sue. Sic vinculis et cathenis constrin
 git aqua sic monachus mundi sollicitudinibus in
 nodat. Sic spine et tribuli in agro optio sic
 cogitationes turpes ac sordide in aia monachi
 Sic cancer spem et putrefaciens carnes neque
 finem sanitatis recipiens sic memoria malicie in
 aia monachi. Sic vermis corrumpit lignum sic ini
 micicia corrumpit aiaz monachi. Sic tinea ex
 terminat vestimentum sic detractio aiam mo
 nachi. Sic lignum excelsum quod est speciosum
 attritum infructuosum sic monachus superbum et insolens
 Sic fructus delectabilis et speciosus extrinse
 cus putridus et intrinsecus sic monachus emul
 et invidia plenus. Sic qui iactans lapidem in fonte pu
 rissimo turbat eum sic monachus iracundi rursus
 proxi mi mentem turbat. Sic si euellat quis radicem
 tus arborem plenam fructibus et transplantet eam in
 alium locum fructus eius marcescunt et folia arefcunt
 sic monachus derelinquens proprium locum et diuisa
 plustrans. Sic edificium fundamentum non habens

super petram sic monachus patientiam non habens in tri
 bulationibus suis. Sic altaris quis ante regem et lo
 quens ei vocatur ante a suo suo relinquit regem
 et se ad confabulationes suorum pervertat sicut mona
 chus in psalmodia sua si intentionem mentis
 sue a deo reflectat. Sic pondus salis depmit
 infirmum sic monachus somnium in tpe psalmodie
 sue. Intelligentem ergo charissimi cui assistimus
 Sic ergo angeli cum timore et tremore hymnum can
 tantes astant ita et nos debemus cum corde puro
 et mente in psalmodijs nostris tpe orationis coram
 deo consistere ne corpe quod videmus assiste
 re sensibus deo negocijs frenis puagari. Sic
 enim nauis fluctibus pelagi circumfertur sic et mona
 chi mens in terrenis negocijs puagatur.

Ca. III. Exhortans ad temptationes sustinere
 das et iducens ea in quibus consistit gloriatio mona
 chi docens quoque quomodo vitis occupat est pulla
 re debeat ad ostium domini quod non deerit si pullans
 perstiterit sed misericorditer subuenit.

Egregem ergo cogitationes in aia a negocijs
 frenis ut gliaz apud dominum nostrum habere
 mereamur. Sustineamus aduersarij temptationes
 ta ut gloria percipiamus. Gloriatio autem mona
 chi patientia in tribulationibus suis. Gloriatio mona
 chi loganimitas cum charitate. Gloriatio mona
 chi cum nullas res preter seculi posside desiderat
 Gloriatio monachi et laus in conspectu angelorum et
 bonum humilitas et simplicitas cordis. Gloriatio
 monachi vigilans fletus in omnibus suis. Gloriatio
 monachi mansuetudo cordis et silentium. Gloriatio
 monachi quod deus toto corde dilexerit et proximum
 tanquam seipsum. Gloriatio monachi abstinentia escarum
 et a multiloquio lingue. Gloriatio monachi quod pro
 tanquam sibi copat. Gloriatio monachi quod verba
 eius operibus personant. Gloriatio monachi quod in loco
 suo permanet et si huc atque illuc quod ferunt a vento
 transferunt. Deu mihi dilectissimi quod factus sum sic
 machina seu follis fabri ferrarij quod repletur et
 euacuatur nec aliquid in se continet ventus
 sic ego enarrans virtutes christi ab omnibus his longe
 me sentio. Glia et adoratio magnitudinis eius
 Charissimi si quis vestrum occupat fuerit cog
 itationibus sordidis ac turpissimis non negli
 gat nec segniter agat neque in desperationem
 semetipsum adducat sed effundat cor suum in con
 spectu dei et ingemiscens desleat et dicat. Ex
 urge domine in te de iudicium meum et iudica me secundum
 iusticiam tuam. Opus manuum tuarum sum ut quid

dereliquisti me? Quare faciē tuā auertis. obliuisceris humilitatis mee? Quia persecutus est inimicus animam meam / humiliavit in fra vitā meā. Insuper sum in limo profundus / et non est substantia. Suscipiat me gratia tua domine ut non peream. Si ita propitiatus fueris / et inuocaueris deum. cōfestim amator: hominū de / mittet gratiam suā in conspectu / et cōsolationē tibi / et requiē a laboribus tuis / in expugnatione quā sustines cōferet. Talem ergo habentes benignū dñm. nō negligam. et tales misericordem saluatore habētes nō segniter agam. Donec hic degim⁹ miseret et saluat. et remissionē nostrorum tribuit delictorum. et iniquitatibus nostris. si nos voluerim⁹ ignoscit. Quis nō amiret. quod lachrymas hui⁹ breuissimi temporis / peccata dimittit. et ipsa vnde decima hora / milium nos vulnerū sauciatos per lachrymas sanat. Et rursum cum sanauerit. mercedē proferet lachrymarum. Hic enim nō est ei⁹ gratia inuocare ut sanet. et mercedē exhibeat sanitatis. Nō ergo negligam fratres. festinem⁹ sanari. quod ut super memorauimus. miseret de⁹ per gratiam suam. ibi autem nequaquam. si iustū iudiciū et vltio et retributio gestorū ē. Ibi misericordissim⁹ ille abraham. misericors inueniet. et qui per sodomitis ut saluarent fuerat deprecatus. ibi per vno peccatore ut misericordiam inueniat. minime deprecatur. Nō ergo cogit mens nostra negocijs frenis fratres charissimi. festinem⁹ cōparticipes fieri omnium sanctorum. et coheredes venerabilium patrum nostrorum. ut non pueniamus a cōuersatione eorum. neque a beatitudine ipsorum sepemur. Festinemus autem magis. ut cum perfectis ac fidelibus coronemur. in christo vltimū multum placētū laudē propter nos mereamur.

La. III. Beatificans digne deo militantes et coronā eterne beatitudinis promerentes. excludensque negligētū excusationē. et plūm eos omnibus terris. ad vigilantiā et cōpūctionē. puocat

Beat⁹ qui in ago
 necertauerit. ut cum perfectis victorie coronā accipiat. Miserabilis christo qui hui⁹ vite sue negligētē superferit. ut indign⁹ sit etiā cum minimis collaudari. Beat⁹ qui promeruerit claritatē illorum. et beat⁹ qui dign⁹ fuit laude eorum. Beat⁹ qui promeruerit coronā illorum. et beat⁹ qui dign⁹ fuerit in numero eorum eē. Beat⁹ qui dign⁹ fuerit hereditatē eorum. et beat⁹ qui dign⁹ fuerit mēsa cōiuij eorum. Beat⁹ qui epulationē eorum promeruerit degustare. audire vocē illā. Venite beatissimi patris mei. possidete

regnū quod paratū ē vobis a cōstitutione mundi. Quā excusationē si neglexerim⁹ habebim⁹ vbi secularis homo interdū excusationē obrinet vtpote qui in seculo colligat⁹ est. nos autē quid dicem⁹. in quibus nos eē impeditos causabimur?

Timēdū ē et tremēdū. ne forte hi qui nos constitutos hui⁹ laudibus effecerunt. illic nos deridere incipiant. et hi nos beatificāt. illic nos sicut exprobant et insultent nobis. Ne ergo charissimi desidia nobis aut sollicitudo mundi dulcescat. et amaricari nobis eterni ignis et immortalis christi supplicia sentiam⁹. deseam⁹ modicū. ut a fletu perpetuo liberemur. Vigilem⁹ sobrie paulisper charissimi. Cur nō suademini saluatoris nostri sermone. quod aduenit ei⁹ quasi fulgor. coruscans et repente adueniat. Nō intelligitis quod nulla fiet opinio. ecce hui⁹ aut ecce illic. nō ptimeat⁹ quod vnus quisque sermone operis sui hora illa recipiat. Attēdite vobis ne vos subito cōprehēdat. et culpāre nosmet ipsos incipiam⁹ nihil proficiētes. et vnusquisque plorans atque eiulans dicat. Heu mihi cur neglexi. Heu mihi infelici. quare precepisti. Et multum apertiora irressura sua afferet. et in nullo proficiet.

Credite mihi dilectissimi. quia in decima hora ē. credite quod summatio hui⁹ seculi appropinquauit. Aut nisi oculis vestris viderit. fortasse nō credet. Videte ne in sermone prophetic⁹ adimpleat dicit. Ne qui concupiscunt diem domini festinemus itaque ne inueniamur sicut fuit ille. quē adueniens dominus su⁹ reperit dormiētē ac negligentē.

La. V. Suadēs occasiōe dictorum ut ipoz tunc deū deprecemur quaten⁹ non liberet a futuris malis. regni sui principes faciat. plures ad ducēs cōpūcti cordis obsecrationes. peritioes atque supplicationes quibus exorādus ē dominus.

Unde queso vigilem⁹. ne nos ita inueniamur. Improprie atque improbit⁹ dominum nō glorificem⁹. ac deprecemur eū ut nos a tenebris stridore demum liberet. et regno suo nos dignos efficiat. Obsecro te saluator mundi iesu christe. respice in me et misere mei. et libera me a multitudine iniquitatum mearum. Spreui enim omnia que fecisti mecum a iuuetute mea. Ne enim idiotā atque sine intellectu. fecisti vas repletū sciētia ac sapientia. et multiplicata ē super me gratia tua. et satiauit esuriē meā. et refrigerauit sitim meā. et illuminauit obscuritatē meā. et pcessit ab errore cogitationes meas repleuitque sinus meos. Et nunc adoro / obsecro / prociudo quoque ac supplico. confitens infirmitatem meam.

Capitulum

I

Propriam tuam bonitatem siue fructum gratie tue: quia
ea mihi in thesaurum tuum. ut rursum mihi tribu-
as ea in illa die ne iteque irascaris amator hominum.
Homo enim sustineo fluctum inundationis eius: id est ob
secro te. propter te agens. ex quo supra modum multipli-
cata est super me. **L**ingua enim mea infirmata est.
non occurrens disserere eam. **O**bstupuit autem et
mens mea: non sustinens multitudinem fluctum eius.
Imago et splendor benedicti patris: da mihi re-
frigerium a fluctibus: ut ignis cor meum renescat
comburet. **M**ihi eam tribue rursum. et salua me in
regno tuo: et ne memineris iniquitatum mearum
et audebo postulare. **D**a mihi petitionem meam
et facito apud me in ratione cum benedicto patre
tuo in die aduentus tui. et da mihi petitionem meam
quod tu solus dator es vite mee. **C**onopsea est iniquita-
tes meas ab omnibus notis meis. et suscipe lachrymas
meas. **A**ppropinquet ad te fletus meus. me-
mento etiam lachrymarum mearum quas produxi
in conspectu sanctorum martyrum tuorum. **D**iscordiam in-
ueniam in illa hora terribili: ut precegas me sub
pennis gratie tue. **S**i autem volueris facere mecum
iniquitates meas. **D**eu mihi miserabili.
A amator hominum benignissime. legio a te gre-
gem porcorum absque lachrymis postulauit. et de-
disti ei. **E**go autem cum fletu et gemitibus supplico
bonitati tue. libera me ab iniquitatibus meis et
dona mihi regnum tuum. **I**n me itaque propter deum
monstra ineffabilem misericordiam tuam. et fac me partici-
pem latronis illius. quod per verbum heres patris
si effectus est. illum me introducat. propter tuam benigni-
tatem. **A**bscondat quod tibi in medio arborum eius.
et videam locum ubi adam occultatus est. cum alacritate
et leticia. ubi dictum est. ad ubi es. **A**d offensionem et
gloriam tibi offeram: quia exaudisti offensionem meam in in-
iquitates desperasti. **D**omine pone lachrymas me-
as in conspectu tuo. sicut in promissione tua. ut reuer-
tatur inimicus meus retrosum. et expauescat con-
turberis. cum viderit locum quem preparauerunt manus
tue. **E**xpectas autem inimicus meus videre in loco
quem mihi preparaueras. propter delicta mea. vide-
at in loco vite. **E**t conuersus in tenebras con-
turberis. quia nequaquam voluntas eius effecta est in
me. **I**ta benignissime. ita amator hominum. ita
quod solus es sine peccato. effunde super me misericordiam mi-
sericordiam tuam. **D**a mihi ut ego et hi qui diligunt
te. regni tui efficiamur heredes. et videntes
gloriam tuam adoremus bonitatem tuam. **M**ilia patris
quod fecit nos. gloria filio quod saluauit nos. et gloria
spiritui sancto quod renouauit nos.

Sancti **E**ffrem de copunctione
cordis. **L**iber secundus explicit.

Liber eiusdem de Iudicio dei. Et Resur-
rectione. De Regno celorum. et iudicia aie.

Ca. I. **E**xhortas nos ut mentes nostras pre-
paremus et emendemus in istam usque ut celestia
sapiamus et eterna sectemur. ad illos quos promissi-
ones tendamus de quibus omnes sancti suspirauerunt
Iudicii die expectantes. conditioes illi dei atque
iudicis exponens.

Gloria omnipo-
tentis deo. quod os nostrum superno nutu
apertum. ad enarrandum de his terribi-
libus miraculis. de quibus omnes sancti a seculo cecine-
runt. **Q**uia ignorare vel obliuioni tradere. in
presentiarum grade periculum est. quanta post excursu vi-
te. propter celestium supplicia. vel quanta iusti. promissa sunt
premia. **A**d hoc comparare mentes nostras. et mun-
dare debemus. omnique virtute insistere. et opaz da-
re spe de celestibus. sapere et sublimia et eterna secta-
ri. propter preces temporalia desideria. ad illas promissi-
ones tendentes. de quibus omnes sancti suspirauerunt. et
a longe eas aspicientes. per fidem et patientiam. tribula-
tionem. longitudinem eorum. propter puluerunt. fideles exi-
stimantes eum qui repromisit. **N**am omni carcere tri-
stioze commoratoze. corporis arbitrantes. expecta-
bant illum beatitudinis diuini die splendentem. in quo
fulgebunt iusti. ut sol. in quo etiam filius dei. cum gloria et
sanctis virtutibus suis. descendet in nubibus celi. **V**e-
niet enim in virtute brachii sui. et opa vniuersi cuius-
cunque coram ipso. et colliget sanctos suos a summo celi
usque ad summum eius. cuius est intolerabilis potentia. in
quo celi resoluuntur. ut liber. et fra. producet omnes qui a
seculo conuerterunt. **A**betes et petre. et omnia arida ob-
stupefcent a facie eius. cum venerit iudicare vi-
uos et mortuos. **E**t vniuersos tremor. apprehen-
det. et virtutes celorum contabescunt. eo quod
multa nimis erunt castra eius. et fortia opa firmo-
rum eius. **R**ubis etiam puluis pedum eius. comminans
mari. et excipiens illud. **V**eniet ergo dominus cum indi-
gnatione et ira. et tanquam procella cursus eius. et ignis
probit ante faciem eius. **A**udiet deus qui in monumentis
sunt vocem eius. et procedent qui bona fecerunt in re-
surrectione vite. quod deo mala egerunt in resurre-
ctione iudicij. **T**unc apparebit illud terribile iu-
dicium christi. in quo throni apponentur. et multa mi-
lia angelorum astabunt. **F**luuius ignis. curret ante
eum. et libri apientur in quibus singulorum acta scripta sunt.

Ca. II. **E**xrememoratio diei Iudicij. exci-
tans nos ad vigilantiam et ad imitationem sanctorum pa-
trum. ut a prefamilias christo domine in eterna mansio-